No 1385

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is ƒ 5,00; voor de buitensteden ƒ6,0; franko door het geheele Rijk. *Brieven, Gelden*, enz. FRANKO te adresseren aan het Bureau dezer COURANT.

VRIJDAG, 8 JULIJ.

AMSTERDAM, 7 Julij.

Men leest in het *Handelsblad*:

Tot verdere [illegible] van staatsstukken, onlangs over de zaak der R. K. hierarchie in de Nederlanden [illegible], zijn wij in staat gesteld onzen lezers tevens de vertaling mede te deelen van het antwoord, door den H. Stoel den 1sten Junij jl. gegeven, op de nota van den Nederlandschen gezant te Rome, van den 10den Mei bevorens.

Aan Zijne Excellentie den buitengewonen Afgezant en gevolmagtigd Minister van Z. M. den Koning der Nederlanden bij den Heiligen Stoel.

Rome, 1 Junij 1853.

Met eene nota van den 10den Mei ll., zond U. E., in naam van Zijn Koninklijk Gouvernement, aan den ondergeteekende, kardinaal-sekretaris van staat van Z. H., eene mededeeling, betrekkelijk de stukken, die kort te voren van den H. S. waren uitgevaardigd, tot regeling van de bisschoppelijke katholieke hierarchie in het Koningrijk der Nederlanden.

In de inleiding tot deze nota maakt men zinspeling op eene vroegere mededeeling, te weten: op eenen brief, kort te voren door U. E. aan den ondergeteekende woordelijk medegedeeld, met het doel, om het misnoegen van het Koninklijk Gouvernement uit te drukken, dat men van wege den H. S. nagelaten zou hebben, vooraf kennis te geven nopens den weg, langs welken de H. S. de voornoemde besluiten ten uitvoer zou leggen.

Aan het einde van die inleiding komen de klagten over de publiciteit, gegeven aan de pausselijke allokutie van den 7 Maart, en bovendien eenige opmerkingen omtrent de taal, die in deze allokutie gevoerd wordt, in bewoordingen, niet overeenkomstig met de letterlijke benaming van het Koningrijk der Nederlanden, en daarenboven, *zoo als men op deze plaats zegt*, hinderlijk voor het niet-Katholieke deel van het Koningrijk.

Vervolgens over het eigenlijke onderwerp sprekende, geeft men het voornemen van het Koninklijk Gouvernement te kennen, om de zaak van de herstelling der katholieke hierarchie rijpelijk te onderzoeken, door ze met de Grondwet des Koningrijks te vergelijken, en men stelt zich voor, later het resultaat van deze overwegingen aan den H. S mede te deelen, en intusschen gaat men over, aan het einde der nota, om inlichtingen te vragen omtrent den vorm van den eed, die door de prelaten der nieuwelings herstelde bisschoppelijke zetels moet afgelegd worden, en men geeft te gelijkertijd de levendige begeerte te kennen, om te vernemen, welk het advies zou zijn van den Heiligen Stoel betrekkelijk eenige wijziging, die het koninklijk gouvernement geschikt zou oordeelen, in het belang der Katholieken zelven, bij de organisatie van de bisschoppelijke hierarchie in te voeren.

Om zijnen pligt te vervullen, heeft de ondergeteekende [illegible] de nota van U. E. onder het oog van Z. H. te brengen en haast zich nu U. E. het antwoord, waarmede hij belast is, te geven.

U. E. zeer wel wetende, wat er tusschen den Pauselijken internuntius in den Haag en het ministerie der Nederlanden omging, langen tijd vóór dat men van wege den H. S. overging tot de herstelling van de kerkelijke hierarchie in deze streken, behoeft de ondergeteekende geenszins hier de reeks der mededeelingen te onderzoeken, welke van beide zijden gedaan werden, en deze behoefte zal zich zoo veel te minder doen gevoelen, na alles wat de Nederlandsche dagbladen zelven omtrent dit onderwerp bekend maakten, bij gelegenheid van de parlementaire interpellatien, daartoe betrekkelijk, gedaan aan de voorgangers der geëerde leden van het tegenwoordige ministerie. Toen heeft men moeten erkennen en verklaren, dat de onderstelde belofte van eene nadere mededeeling, betrekkelijk den tijd en de wijze, waarop de H. S. zich voorstelde *de herstellingen*, die men *voor had*, te verwezenlijken, niet bestond. En ofschoon het Koninklijk Gouvernement misschien meende, dat eene dergelijke mededeeling aan hetzelve volgde, ligt er toch niet de minste onvoegzaamheid aan de zijde van den H. S. in deze mededeeling niet gedaan te hebben, en te minder nog, daar deze aan het Koninklijk Gouvernement door tusschenkomst van zijnen vertegenwoordiger in tijds de officiele en *volkomene* onderhandelingen over het wezen dezer zaak had toegezonden; buitendien had de H. Stoel zich gehouden aan deze stukken na de uitdrukkelijke verklaring van het gouvernement zelf, dat er geen hinderpaal bestond voor den H. S. ter vrije regeling van de K. kerk in Nederland, waar het beginsel door de grondwet van het koningrijk gevestigd is, dat elk godsdienstig genootschap vrij is, zich zulk een vorm van organisatie te geven, als haar voegzaam zou zijn. Deze verklaring vindt men in de nota van Z. E. den minister van Buitenl. Zaken, dato 24 Maart 1852, in antwoord op eene officiele mededeeling, die hem omtrent dit onderwerp gegeven werd door den apostolischen internuntius in den Haag, den 5den December des vorigen jaars.

Intusschen daar de H. S. een bewijs wilde geven van de inschikkelijkheid, die hem eigen is, wanneer de omstandigheden er zich niet tegen verzetten, bleef hij niet in gebreke, officieus aan het koninklijk ministerie het voorafgaand advies, dat men begeerde, te doen toekomen.

Daarenboven is de H. S. in het bezit van stellige dokumenten, waaruit blijkt, dat dit advies werkelijk gegeven is aan verscheidene leden van het ministerie, dat kort daarna aftrad, en dat men in die omstandigheden de verzekering gegeven heeft, dat de oprigting der vijf bisschoppelijke zetels niet den minsten tegenstand te duchten had.

Na de voorstelling van deze zaken kan de H. S. onmogelijk eenigen grond vinden voor de klagten en meeningen, in den bovengenoemden brief bevat; want het blijkt, dat de Heilige Stoel al het noodige heeft aangewend, opdat de koninklijke regering der Nederlanden genoegzaam zou ingelicht zijn over deszelfs bedoelingen. Het is daarenboven moeijelijk te begrijpen, hoe de openbaarheid aan de pausselijke allokutie van 7 Maart gegeven, verwondering heeft kunnen verwekken bij genoemde regering. En inderdaad, hoewel de allokutien van Z. H. in de konsistorien zeer dikwijls loopen over zaken, die zich buiten den werkkring van de heilige kongregatie strekken, is het echter ook waar, dat de openbare voorvallen gewoonlijk niet begrepen zijn onder die zaken, omdat zij met de algemeene belangen der Kerk in verband staan en daarom worden die pausselijke allokutien, welke bestemd zijn om die gebeurtenissen aan te kondigen, door middel van de openbare drukpers verspreid. Het zou ook overtollig en te langwijlig zijn hier voorbeelden aan te halen, naar de verschillende tijdstippen van zoodanige verspreiding.

Overigens schijnt de allokutie van 7 Maart volstrekt geene gegronde bekommering aan de koninklijke regering te kunnen verwekken; hetzij dat men ze beschouwe naar hare openbaarheid of haren inhoud. Die wijze regering heeft toch niet willen drukken op de benaming [illegible] landen aan te duiden, [illegible] gevoelen, dat een zoodanig incident de moeite niet waardig is om hier in bijzondere uitlegging te treden; want men kan niet onderstellen, dat men hier de ware benaming van dat koningrijk niet zou kennen en daarenboven weet men, dat bij het overbrengen van woorden en namen van de eene taal in eene andere, het soms voegzaam is zijne toevlugt te nemen tot omschrijving, om des te beter de waarde der uitdrukkingen te behouden, waartoe eene letterlijke vertaling niet altijd het geschiktste middel is.

In dezelfde nota laat men sterker uitkomen en zelfs protesteert men tegen zekere geschiedkundige zinspeling, die in de allokutie gevonden wordt, waar men herinnert aan de vijandelijkheden, aan welke, in vroegere tijden, de katholieke godsdienst ten doel stond in de landen, waar nu de bisschoppelijke hierarchie is hersteld geworden. Echter wijst het pausselijke stuk slechts terloops aan, hetgeen men verward voorgesteld vindt in de schriften van geschiedschrijvers, niet alleen Katholieke, maar zelfs Protestantsche, die er zich op toelegden, om onpartijdig de ware toedragt der gebeurtenissen te verhalen.

En men veroorlove den ondergeteekende, hier te doen opmerken, dat als de koninklijke regering naauwkeuriger den text der pausselijke allokutie zal hebben gadegeslagen, zij alle reden zal vinden, om zich te ontdoen van den ongelukkigen indruk, welken zij in den aanvang door dit stuk heeft gekregen. Zij zal er inderdaad en zeer sterk uitgedrukt de regtmatige vergelijking lezen tusschen de rampen, waarmede vroeger de Katholieken in die landen te worstelen hadden en den beteren staat van zaken, die hun in latere tijden te beurt viel en vooral in de tegenwoordige dagen, dank zij de welwillende stemming ten hunnen opzigte bij den regerenden Vorst en ook aan den verlichten geest van hen, die met de regering van de staten Zijner Majesteit belast zijn.

Daar nu de vestiging van de katholieke hierarchie in het koningrijk der Nederlanden een natuurlijk gevolg is van het goed regt, dat de Grondwet van het koningrijk aan de Katholieken waarborgt, van het goed regt, zoo plegtig erkend en verklaard door de koninklijke regering in het bovengenoemde ministeriele stuk, zoo kan de H. S. niet inzien, wat ooit aanleiding zou kunnen geven tot een oplettend en gemoedelijk onderzoek, waarop U. E. zinspeelt in zijne nota, een onderzoek, dat ten doel zou hebben de vraag: in welke betrekking de vestiging der hierarchie met de bepalingen der Nederlandsche Grondwet staat. Heeft men echter besloten zoodanig onderzoek gemoedelijk te volbrengen, zoo als men zulks voorgeeft, dan is het buiten twijfel of eene regering, die gewoonlijk voor geene andere in [illegible] regtschapenheid wijkt, zal aan hare vroeger gedane formeele verklaringen getrouw blijven en zal zij, wanneer het eene wettig gevestigde en volbragte daad geldt, volmondig erkennen, dat men redelijkerwijze op die daad niet kan terugkomen met oogmerk er de substantie en de vormen van te wijzigen, die er zoo innig aan verbonden zijn.

Daarenboven zal het gouvernement zelf, in zijn helder en scherpzinnig oordeel, zich niet kunnen ontveinzen, dat men in het gegeven geval zich niet zal kunnen gronden op eenige uitzondering, daardoor alleen dat de wetten geene uitdrukkelijke melding maken van regeling van kerken, want dit regt vindt men voldoende uitgedrukt, zoowel voor de Katholieken als voor anderen, in het beginsel door de wetten des lands aangenomen daardoor zelfs, dat die wetten voor iedere godsdienstige vereeniging de vrijheid waarborgen, om zich zoodanige regeling te geven als haar voegt. En om dit bewijs meer te doen uitkomen, is het van belang hier woordelijk aan te halen het gevolg, dat men in dit opzigt met grond uit de meermalen aangehaalde ministeriele nota trekken kan. Na gezegd te hebben, [illegible] „de beginselen van de Grondwet [illegible] „godsdienstige vereeniging [illegible] [illegible], dat zich verzet „tegen de vrije regeling der Katholieke Kerk in de „Nederlanden door den H. S." Deze gevolgtrekking komt zeer goed te pas om afgeleid te worden, in het tegenwoordige geval, uit het geopenbaarde voornemen van den H. S., om de bisschoppelijke hierarchie voor de Katholieken der Nederlanden te regelen. Ook zou men zich niet kunnen voorstellen, dat van den regelmatigsten vorm, dien de Katholieke Kerk in dit rijk, krachtens haar erkend regt, weder aanneemt, ooit het gevaar zou kunnen ontstaan van eenigen invloed, ook minder gunstig voor de algemeene orde. En inderdaad is het van den eenen kant wereldkundig, dat uit godsdienstpligt de Katholieken gehouden zijn de wettig aangestelde overheid te eerbiedigen, terwijl van den anderen kant de herstelling van hunne hierarchie aan de niet-Katholieken geen nadeel kan toebrengen, waarover zij met reden zouden kunnen klagen.

En om meer kracht aan het hier aangevoerde bij te zetten, is het noodig hier te doen opmerken, zonder vrees van zich van de waarheid te verwijderen, dat de bewuste zaak ten slotte nederkomt alleen op eene wijze

van bestuur meer in overeenstemming met de geestelijke hulp der Katholieken en te gelijker tijd meer geschikt voor de beschaafde natien, zonder de minste verandering te weeg te brengen, die de rust van hen zou kunnen storen, die eene andere godsdienst belijden. De herders der Katholieken zijn meerendeels dezelfde, die tot hiertoe reeds met de bisschoppelijke waardigheid bekleed, hetzelfde herderlijke ambt hebben uitgeoefend, ofschoon onder eene andere benaming. Verder zijn de beschikkingen, die de H. S. nopens die zaak genomen heeft, in het algemeen met zulk eene voorzigtigheid en voorzorg geregeld, dat zij strekken, om elk voorwendsel tot kwalijk begrepene bewegingen te voorkomen. Men kan dus gelooven: en de H. S. houdt er zich van overtuigd, dat de kreten, die men in de tegenwoordige omstandigheden heeft gehoord, van de minste kracht kunnen zijn, om het vertrouwen der Katholieken te verminderen in de vaderlijke bescherming van den grootmoedigen Vorst en van zijn gouvernement, dat in zijne regtschapenheid zeker niet zou nalaten aan dit gedeelte zijner getrouwe onderdanen den overeenstemmenden waarborg van de minzame genegenheid te doen ondervinden, waarmede zij gewoon zijn ze te beschouwen.

Hier meent de ondergeteekende niet met stilzwijgen te kunnen voorbijgaan, die zinsnede in de nota, waar gesproken wordt van een onderzoek, dat men zou willen instellen, ten opzigte van de volbragte gebeurtenis en voegt men er bij, dat men in zulk eene omstandigheid ook te onderzoeken zal hebben, of alles, wat tot het in werking brengen en het behoud van de vrijheid, gewaarborgd door de Grondwet aan alle godsdienstige gezindten, in betrekking staat, — of dat alles aanleiding kon geven tot vragen, verschillend van die, welke in dat rijk moeten behandeld worden, en welke door de overheden des lands moeten beslist worden, zonder dat men dulden kan dat eenig vorst of vreemde overheid zich daarin mengen of tusschen beiden komen kan.

Het gevoelen dat de ondergeteekende heeft van de wijsheid van gezegd gouvernement, veroorlooft hem niet te gelooven dat men, door de aangehaalde uitdrukkingen, zou willen doen verstaan, dat de Paus zich zou willen inlaten met binnenlandsche zaken, die het bestuur van den Nederlandschen Staat aangaan. Echter kan het niet ondienstig zijn wel te doen opmerken, dat het niet in den geest van den Heiligen Stoel opkomt, zich zoo iets aan te matigen. De H. Stoel erkent en eerbiedigt de onafhankelijkheid der gouvernementen. De grondwet overigens bevestigd, en de ministeriele nota van 24 Maart 1852 verklaard hebbende, dat de Katholieke Kerk der Nederlanden vrij is zich te regelen, zoo als zij het goedvindt, is het ook natuurlijk, dat zij zich geregeld heeft volgens de kerkelijke wetten, en dat zij, een deel uitmakende van de Algemeene Kerk, en dus met haar een algemeen opperhoofd hebbende in den Roomschen kerkvoogd, krachtens den voorrang, die hem toekomt, is het natuurlijk, zeggen wij, dat zij van dien kerkvoogd in de godsdienstige aangelegenheden afhange.

Verder overgaande tot de twee vragen, uitgedrukt aan het einde der nota, moet de ondergeteekende U. E. doch opmerken betrekkelijk het eerste punt, dat, onder de zorgen, die den Bisschoppen opgelegd zijn, volgens den vorm van den eed, dien het Roomsche *ritnaal* kan in het algemeen voorschrijft, er eene is, die in het eerst eenige bezorgdheid bij een gouvernement van eenen staat van gemengde godsdienst zou kunnen doen ontstaan. Maar dit moet hier niet worden uitgelegd in de volle beteekenis der woorden; want het bevel, waarvan men hier wil spreken, komt eigenlijk neder op de verpligting der Bisschoppen, te waken voor de onschendbaarheid der heilige leeringen, ten einde door waarschawingen en andere zedelijke middelen, eigen aan hunne bisschoppelijke bediening, de verleiding te verhinderen, die zou kunnen indringen onder de geloovigen, aan het herderlijk bestuur der Bisschoppen, toevertrouwd. Daar overigens de H. Stoel de gewoonte heeft de zaken zoo veel mogelijk naar de omstandigheden van plaats en tijd te regelen, heeft hij reeds besloten om in den bewusten vorm, met betrekking tot verscheidene staten, zoodanige wijzigingen te brengen, als met de verschillende lokale aangelegenheden der gewijde herders zou kunnen overeenkomen. Daarom is de ondergeteekende in staat aan U Exc. te verklaren, dat, wat de Bisschoppen der herstelde kerken in het koningrijk der Nederlanden betreft, men den vorm zal vaststellen, gewijzigd juist in dat gedeelte, dat U. E. op het oog heeft.

Aangaande het andere punt geloof de ondergeteekende, dat men gevoegelijk kan afleiden uit hetgeen vooraf gaat, in welke moeijelijkheid de H. S. zich zou bevinden, indien hij moest toegeven aan veranderingen in de bisschoppelijke hierarchie, die reeds op zekere plaatsen van het rijk gevestigd is.

U. E. heeft van nu af zulke ontwerpen kenbaar gemaakt, door ze in het bijzonder toe te passen op het geval van eene wezenlijke vestiging van eenen aartsbisschoppelijken zetel in de stad Utrecht en eenen bisschoppelijken te Haarlem; gedachtig aan de gevolgen, die daaruit zouden kunnen voortkomen door de gevoeligheid der niet Katholieken, die in deze steden de meerderheid der bevolking uitmaken.

Intusschen na te hebben vastgesteld en zonder eenige beperking te hebben erkend dat de Katholieken de vrijheid hebben zich eene regeling te geven, zoo als het hun voegt in hunne godsdienstige gezindte, is het natuurlijk dat deze regeling hare uitwerking hebbe op dezelfde plaatsen, waar vroeger de bisschoppelijke zetels reeds gevestigd waren. En daarenboven, zoo als men het reeds heeft opgemerkt, kan er nooit eenige hindernis voortkomen voor hen, die van verschillende godsdienst zijn, uit de regeling van de Katholieke Kerk in die landen, waar zij zich bevinden, want het onderhavig geval bevat geen element, in staat om, in welk opzigt ook, den toestand, waarin zij zich bevinden, in hunne godsdienstige betrekkingen ten nadeele te veranderen ten gevolge van de wetten van het Rijk.

Overigens is het goed nog te doen opmerken, dat daar de H. S. wel in overweging heeft genomen den aard van het land, door menschen van verschillende godsdienst bewoond, hij, van den beginne af zorg heeft gedragen aan de vijf Bisschoppen instruktiën te doen toekomen, die de voorzigtigheid scheen voor te schrijven. Aldus en voor hetgeen bijzonder de residentiën betreft, gaf de H. S. volmagt aan zoodanigen Bisschop in geval het nuttiger zou zijn, uit voorzigtigheid zijn verblijf voorloopig elders te vestigen en niet in de hoofdplaats van zijn bisdom, hetgeen inderdaad met de eerste der beide bovengenoemde steden plaats had. Zijne Majesteit de Koning en zijn gouvernement zullen zonder twijfel in zijne behoedzame beschikkingen een duidelijk bewijs erkennen, dat de Heilige Vader er belang in stelt, hunne geëerbiedigde wenschen niet alleen zooveel hij kan te ondersteunen, maar die zelfs te voorkomen.

U. E. verzoekende de deductiën vervat in de tegenwoordige nota, ter kennis van Zijn Doorluchtig Gouvernement te brengen, herinnert de ondergeteekende met genoegen de gevoelens van zijne hooge achting.

(Get.) G. CARD. ANTONELLI.

Men schrijft ons uit Noord-Braband:

»De heer Borret, de eenigste Katholiek in den raad van state, — tot dat kollegie niet toegelaten voor den 1 Julij — de heer Lightenvelt, — de eenigste Katholiek in 's Konings raad — door eene zending zonder doel of naam uit het rijk verwijderd; de heer van Hall — een onkatholiek — belast met het departement voor de zaken der katholieke Eeredienst; — het reeds al te beruchte tegen de Katholieken ontworpen wetsvoorstel, door dien interimairen Minister in de 2e. Kamer gebragt: zietdaar eene oorlogsverklaring, duidelijker en plegtiger gedaan, dan de *Fetialen* van het oude Rome, die den vijand aankondigden.

»Dan, of de oorlogsverklaring nog niet ondubbelzinnig genoeg ware, zoo dekreteert de interimaire Minister bij zijne toelichtings-memorie, dat hier te land EXECUTOIR en GEËXECUTEERD is de wet van den 18 Germinal Xde jaar, welke Napoleon, ja, in ons *bulletin des lois* plaatsen deed, doch waarvan hij geene enkele bepaling in werking durfde te brengen, even weinig als later Goubau die op Noord-Nederland toe te passen onderstond. De bloote beschouwing, dat deze wet niets anders was dan een eigendunkelijk *aanhangsel* van het konkordaat van 1801, door den Keizer alleen buiten medewerking van den Paus gefabriceerd, terwijl *het konkordaal zelf*, als *tweezijdig of wederkeerig, zonder* uitdrukkelijke toestemming, bewilliging of medewerking van BEIDE verdragende partijen, in dit rijk geene de minste kracht, toepassing of eenigen hoegenaamden invloed hebben kon, hield hem van de uitvoering terug. En dat feit alleen, voor een ieder, behalve den heer van Hall, van historische bekendheid, wederlegt meer dan voldoende de onedele argutiën der schrale memorie.

»Dat echter de Amsterdamsche Sicardi niet terugdeinst, voor wat eenen despoot en een absolutistischen minister afschrikte, doet ons enkel herinneren den Jupiter Scapin van den abbé de Pradt.

»Rest de vraag, wie in den strijd op leven en dood aan 't einde zegevieren zal: de meer dan 18 eeuwen oude Kerk, of de *Kaunitz* van Vianen?

»De heer van Hall houde het zich voor gezegd, al mogt hij ook in de door ZIJNE ontdekking en ZIJNE resolutie *executoir* en *geëxecuteerd* verklaarde wet van *Germinal* gronden vinden om het Collegium philosophicum te heropenen, de seminarien te sluiten, een paar kerkvoogden te kunnen uit het rijk verbannen, eenige dozijnen pastoors uit hunne gemeenten te verdrijven, een honderdtal priesters bij de nationale militie te doen inlijven, en wat dies meer zij, ook dan vleije hij zich niet de overwinning te hebben behaald, maar wete er zich VERDER DAN OOIT van verwijderd!

Het *Journal du Limbourg* schrijft:

»Het lezen alleen van dit wetsontwerp maakte reeds een smartelijken indruk op ons, die waarschijnlijk nog sterker zal worden, als wij den tijd gehad hebben om ons te verdiepen in al de betreurenswaardige gevolgen, welke voor de Katholieken uit de aanneming en de uitvoering van dat ministerieel gewrocht zouden voortvloeijen. Het zijn bovenal artt. 2, 7 en 9, die de bekommering van alle waarlijk godsdienstige lieden moeten wekken.

»De strekking van het eerste artikel is, om aan de katholieke Bisschoppen den eed op te leggen van trouw aan den Koning en aan de wetten van den staat. Het is gemakkelijk te begrijpen, dat zulk een eed niet *onvoorwaardelijk* door de bedienaren van onze heilige godsdienst kan worden afgelegd. Wij willen, eigenlijk gezegd, wel gelooven, en wij geven ook de hoop niet op, dat de wetgevende magt steeds trachten zal de overeenstemming tusschen de goddelijke en de menschelijke wetten te handhaven; maar men behoort toch voorbereid te zijn op de mogelijkheid dat, ten gevolge van bijzondere omstandigheden of van geheimen invloed eene door de Kamers goedgekeurde en door den Koning bekragtigde wet, strijdig ware met de geboden Gods of der H. Kerk, en in dat geval zou geenerlei geweld noch vervolging de katholieke geestelijkheid kunnen dwingen om zulk eene wet werkelijk te gehoorzamen, of zelfs zich lijdelijk daaraan te onderwerpen."

. . . .

»Om alzoo aan eene billijke bekommering te gemoet te komen, behoorde men bij het formulier van den eed te voegen; *in zoo verre die trouw en die gehoorzaamheid niet strijdig zijn met de geboden Gods en der H. Kerk.* Maar dan zou de eed doelloos worden. »Geef aan God wat Godes en den Keizer wat des Keizers is" is een van de grondbeginselen der katholieke godsdienst, en 't is genoeg bekend hoe onze eerwaardige geestelijkheid met woord en daad het voorbeeld geeft der nakoming van dit goddelijk gebod.

»Overigens betwisten wij aan de wetgevende magt het regt om van de katholieke Bisschoppen eenen eed af te vorderen. Op welken grond zou men hun dien afeischen? 't Zijn immers geen ambtenaren. Als de Staat ze betaalt, dan is 't niets meer dan eene verschuldigde schadeloosstelling, voor de geestelijke goederen, die in den tijd ten profijte van den Staat gekonfisqueerd zijn. Onzes inziens bestaat er niet meer grond om van een Bisschop dan om van een partikulier eenen eed af te vorderen; immers dat zou de exceptioneele terugkeer zijn tot een præventief stelsel, dat niet meer strookt met den konstitutionneelen vooruitgang. Dezelfde grond, die het in art. 170 der Grondwet afgeschaft *placet* liet varen, pleit insgelijks voor de niet-beëediging der bedienaren van de godsdienst.

. . . .

»Voor het oogenblik zij het ons genoeg te hebben aangetoond, dat het aan de wetgevende magt voorgedragen wetsontwerp in der daad niets anders is dan een aanslag tot vervolging, waartegen wij uit naam der Katholieken van Limburg, met al ons vermogen protesteeren.

»Wij smeeken de Kamers zich te herinneren, gelijk zij bereids deden in hunne adressen aan den Koning, dat zij niet enkel de Protestanten, maar *al de inwoners* van Nederland vertegenwoordigen, waarbij twee vijfde van het geheel der bevolking de katholieke, apostolische, roomsche godsdienst belijden. Overigens stellen wij vertrouwen genoeg in de onpartijdigheid en de vaderlandsliefde der vertegenwoordiging van ons land om overtuigd te zijn, dat zij nooit hare goedkeuring zal geven aan maatregelen, die slechts bevrediging van eenigen met versmading der heiligste regten van anderen voortbrengen, en dat, zoo zij in hunne wijsheid eene wet mogten noodig achten ter regeling van de uitvoering van Hoofdstuk VI der Grondwet, zij ten minste zullen zorgen alles te vermijden, wat de eene of andere der verschillende godsdienstige belijdenissen zou kunnen krenken."

Wij deelen hieronder mede het vervolg en slot van het gisteren (*bladz.* 2) afgebroken artikel:

Maar lezer, er is meer; behalve *Unitas, Welsland* en *Phylacterion*, werkzaam ieder op zijn gebied, om den Katholieken, (die mede de heeren met het adjektief *v. d. m.* hunne vrouwen en lieve kleinen, voeden,) het in zuren arbeid uitgeperst zweet en verdiende brood te ontnemen, komen de heeren G. Barger *v. d. m.* en 26 andere heeren niet alleen, maar nog meerderen, Rome met het Evangelie bestrijden, omdat het gevaar nakende en dreigend is; want hoor wat de heer M. H. Amshoff, te Groningen, en nog zeven en dertig andere heeren uitroepen:

»Een vreemd Priestervorst heeft hier zijne landvoogden »geplaatst, vier Bisschoppen met een Aarts-Bisschop, »die hem den eed moesten zweren, om zijne aangematigde heerschappij te ondersteunen en uit te breiden. »en ons, Evangelische Christenen, te bestrijden en te »vervolgen, tot dat geheel Nederland weer een wingewest »is geworden van het Priesterregt van Rome.

. . . .

»Immers de Paus van Rome heeft ons openlijk en »plegtig den oorlog verklaard: heeft zijne legerbenden op »ons afgezonden, en voert den krijg reeds tegen ons."

»Indien wij daartegen stil zitten, en niets doen, even

»alsof het diepe vrede ware, dan wordt hij ons meester, »en Nederland gaat de toekomst tegen...."

Hier volgt eene schildering, zoo akelig, dat elk burger, ambachtsman en boer die niet van marmer is, de haren te berge moeten rijzen. De wijze *hoe* de Bisschoppen die *hunne* Diocesen moeten besturen, maar met de klassis der Domine's niets uitstaan hebben, *hunne* Priesters wijden, en *hunne* jeugdige geloofsgenooten het H. Vormsel toedienen, *zonder zich met anderen in te laten*, de wijze *hoe* die Bisschoppen de Protestanten zullen vernietigen, om Rome op derzelver lijken zegevierend te doen nederzitten, wordt niet omschreven. Slechts wordt de oorlog verklaard aan Rome, uit represaille, en opdat het Vaderland niet wegzinke in den afgrond.

De heer M. A. Amshoff, te Groningen, en 37 anderen, over die definitie heen springende, roepen nu op tot dien strijd »met het zwaard des geestes, *met het Evangelie.*" En dat aan »hen die het niet kennen, hetzij dewijl het hun niet is aangeboden, »hetzij dewijl het hun opzettelijk wordt onthouden.... »Zij (de Katholieken) komen niet om het Evangelie tot »ons (Protestanten); dus moeten wij, zullen zij het leeren kennen, met het Evangelie tot hen komen."

Hier moet ik de strijdlustige heer M. A. Amshoff, te Groningen, en 37 andere strijders, verzoeken, een oogenblik *halt* te houden; er is een parlementair in het gezigt. Hij wenscht zich te doen hooren.

Hij verzoekt eenen wapenstilstand, om aan den heer M. A. Amshoff, te Groningen, en aan nog 37 andere heeren, en aan alle geleerde of ongeleerde heeren, hetzij te Haarlem in deftige maatschappij vergaderd, of door geheel het land wonende, en aan alle burgers, ambachtslieden en boeren in Nederland, wetenden en onwetenden, vooral aan de verschrikten en strijdbaren, bekend te maken, dat voorhanden zijn in katholieke boekwinkels, (en onder anderen in die van onzen uitgever C. L. van Langenhuysen, die ze *gaarne ook aan Protestanten zal verkoopen*) de volgende boeken:

1. Epistels en Evangelien, met de gebeden genaamd Collecta Secreta en Post-Communie, enz, te Venloo, bij de Wed. H. Bontamps, 1852, bevat 304 pag.
2. Epistels en Evangelien op alle Zon- en voorname Feestdagen door het jaar, bij 4 verschillende boekverkoopers. — 111 pag.
3. Epistelen en Evangelien zooals dezelve door het geheele jaar onder de H. Mis gelezen worden, vertaald door J. Stafford, Roomsch Kath. Pastoor te Haarlem enz. Rotterdam, bij A. J. van Belle, 1848. — 530 pag.
4. Lessen en Evangelien gelijk dezelve door het gansche jaar onder de H. Dienst gelezen worden, op nieuw vertaald door M. A. van Steenwijk, 's Hage, bij J. W. ten Hagen. — 655 pag.
5. Zondags- en Heiligdagsche School, of uitlegging van de Evangelien, op alle Zon- en Heiligdagen van het geheele jaar, ten gebruike van R. K., Venloo, bij de weduwe H Bontamps, 1852. — 429 pag.
6. Zondagsschool tot oefening van huisaandacht voor R. K., bestaande in zedelijke uitleggingen en bemerkingen op de Evangelien van de Zon- en geboden Feestdagen van het geheele jaar, door Engbers, Aartsp. van Twenthe en R. K. Past. te Vasse, 's Hertogenbosch, bij J. J. Arkesteijn en Zn. — 460 pag.
7. De Christelijke Vader, brekende het Geestelijk Brood voor de Kinderen, of uitleggingen van de Epistels en Evangelien die door het jaar aan de Geloovigen worden voorgelezen worden. In vragen en antwoorden door een [illegible] Priester, te zamen 9 deelen, uitmakende 4358 pag.
7. B. Overberg's Bijbelsche Geschiedenis, 1e stuk oud verbond, 2e stuk nieuw verbond, Deventer bij J. W. Robijns, 1845, te zamen 394 pag.
8. Bijbelsche Geschiedenis in beknopte verhalen voor de Jeugd, De uitgave 's Hertogenbosch bij J. J. Arkesteijn en Zn. 1850. — 1e stukje, Gesch. des O. Test. 2e id. des N. Test. 3e id. der Apostelen. — 417 pag.
9. Merkwaardige verhalen uit de geschiedenissen des O. Verb. met aardrijkskundige aanteekeningen uit den N. Verb. met [illegible] Roermond bij J. J. Romen te zamen 314 pag.
10. Bijbelsche verhalen uit het O. Test. en leesboekje voor de Nederl. Jeugd, door B. Doorenweerd, R. C. Pastoor te Kampen, 10e verbeterde druk, Rotterdam, Erve Mulders, 1851, 115 idem Nieuw Test. te zamen 275 pag.
11. Geschiedenis van het O. en N. Testament, met christelijke en stichtende bemerkingen... zeer nuttig en dienstig voor de geloovigen, Turnhout, bij Glenisson en van Genechten, 1846, 698 pag.

En zoo komt de parlementair tot den heer M. A. Amshoff te Groningen, en 37 andere heeren, aanbiedende ongeveer 9000 bladzijden, Bijbel en Evangelie, alléén voor het Katholieke niet-volk van Nederland, beginnende zoo ten aanzien van het oude als nieuwe Testament, van de eerste jeugd af aan. En de parlementair is er zeker van, dat zoo wel als de arme 1200 duizend Ned. Katholieken, bij verschillende uitgevers, de beste schatten uit Bijbel en Evangelie kunnen bekomen, ook de 40 millioenen Fransche Katholieken, sedert Dionysius, en de groote menigte in Duitschland aanwezigen, sedert Bonifacius, van Bijbel en Evangelie voorzien zijn; bewijzen dat de Protestantsche Maatschappij er zeer goed gemist kan worden.

Mogten intusschen sommigen verlangen, met die Bijbel- en Evangelie-vruchten van vreemden bodem nader bekend te worden, al ware het hen slechts nuttig om geene bespottelijke oproepingen of kampagnes meer te doen, de katholieke boekhandel zal de beide talen leveren voor eene jaren lange lektuur. Zij zelven, de heeren M. A. Amshoff te Groningen, en 37 andere, zeggen: »voor geene leerstellingen wenschen wij te ijveren, »maar voor 't Evangelie," zoodat zij wel doen met liever te onderzoeken, dan de goe gemeente, wier horizon soms al zeer laag is, geld uit den zak te jagen voor 'tgeen onnuttig is, of aan de angstigen van harte, aan vrouwen en kinderen gevaren voor te spiegelen, die niet bestaan; of met alle geweld daardoor de erkenning te willen beletten der Bisschoppen, die met hen niet willen te doen hebben, dewijl zij, Protestanten, zelve de gemeenschap hebben verlaten. Welligt zullen de heeren M. A. Amshoff, te Groningen, en 37 andere heeren, bij betere kennis der waarheid, en na inzage te hebben genomen der aangehaalde 9000 bladzijden Bijbel en Evangelie, alléén voor 't arme niet-volk gedrukt, en verder, na in vreemde talen nasporingen gedaan te hebben, 'tgeen hen, geleerden, mogelijk en na deze heusche vermaning voortaan pligtmatig is, niet meer zeggen: »De Koning van Nederland, moge en zal, vertrouwen »wij, die Bisschoppen niet erkennen: zij zijn er toch »en gaan voort, Nederland voor Rome's vorst te her»overen. Niets kan hun (den Bisschoppen)" duurzamer wederstand bieden dan eene »Evangelie-prediking onder »de onkundigen, welke *zij* in hun belang in duister»nis willen houden." — En mogten die geleerden, na de aanwijzing van 9000 bladzijden druks, in de laatste jaren, (want van een legio vroegere uitgave spreken wij niet) zoo maar voetstoots, in de verachte Nederlandsche taal, voor jong en oud katholijk niet-volk geschreven, en na de thans voor hen gebiedende mogelijkheid van zich te overtuigen van de onnoemlijke schatten van Bijbel- en Evangelie-kennis welke o. a. Belgie, Frankrijk, Duitschland enz. bevatten, toch in hunne van nu af onvergeeflijke onwetendheid, willens blijven voortgaan, wij zullen over hen de schouders ophalen, en, liever dan verder het oor te leenen aan onzin, Don Quichotterie, Arlequinades met steek en bef, voor eene waarheid- en ernstlievende natie beschamend, gretig blijven luisteren naar de blijde boodschap, tot het goede volk der Nederlanden gesproken door den eersten aartsbisschop Willibrord, toen hij, in den Naam van den Zaligmaker der menschen, onze vaderen, kwam verlossen uit de heidensche duisternissen en de schaduwe des doods, en zij *uit zijne hand* het heilig Evangelie ontvingen, zoo als dit nog wordt gepredikt en verklaard in onze kerken, en overdacht in onze huisgezinnen.

St. Petrus- en Paulusdag, 1853.

Wij lezen in den *Nieuwe Noord-Brabander*:

„Godsdienst-aangelegenheden.

»Uit alle oorden des rijks ontvangen wij berigten over den smartelijken indruk, dien de vervaarlijke stap van het ministerie in het aanbieden van het wetsontwerp, regelende het toezigt op de (*quasi*) onderscheidene kerkgenootschappen heeft te weeg gebragt. De gemoederen verkeeren in de hevigste spanning. Van alle zijden wordt ons door de Katholieken en welgezinde Protestanten, als uit eenen mond om raad en voorziening gevraagd. Wij zullen niet achterwege blijven, aan hun verlangen, zoo veel in ons is, te voldoen en openen met het nommer van heden eene afzonderlijke rubriek, waarin alles betrekkelijk de godsdienst-aangelegenheden van ons land zal opgenomen worden. Wij hopen, dat alle katholieke en liberale organen met ons zullen ijveren tot aanmoediging van den nu eenmaal openbaren strijd tegen de vrijheiddoodende politiek der ministers, tot onzen dierbaren geboortegrond. Wanneer wij eensgezind en krachtig zamenwerken tot hetzelfde doel, dan zal onze *eendragt* eene *magt* kunnen ontwikkelen, waarvoor antirevolutie en reactie moeten zwichten, waardoor èn vrijheid èn bedaarde vooruitgang zegepralen."

»Men meldt ons uit onderscheidene plaatsen van deze provincie, dat zich kommissien vormen tot regeling van een algemeen petitionnement tegen het voorgedragen toezigt op de kerkgenootschappen. Wij juichen dat heerlijk plan van harte toe en houden ons verzekerd, dat het door alle welgezinden krachtdadig zal ondersteund worden."

»Men zegt, dat de Bisschoppen in Nederland zich eerstdaags zullen vereenigen, om een welgemeend protest bij het gouvernement en een eerbiedig en krachtig adres aan de Kamers der Staten-Generaal in te leveren tegen het alle vrijheid van godsdienst vernielend ontwerp van wet."

Omtrent den heer Lightenvelt schrijft de *Grondwet*: »Naar men, in welonderrigte kringen verzekert, zou de Heer Lightenvelt zelfs *schriftelyk* aan den Raad van Ministers hebben te kennen gegeven, dat hij zich met het voorgedragen wetsontwerp tot regeling van het toezigt op de onderscheidene kerkgenootschappen niet vereenigt.

»Zelfs wil men, dat den Heer Lightenvelt de zoo zonderlinge zending naar Rome is opgedragen, omdat Z. Ex. het voornemen moet hebben opgevat, om het wetsontwerp in de Kamers te bestrijden.

»Wij weten niet wat er zij van het een of van het ander; maar het gerucht komt van zoo verschillende zijden, dat eenige opheldering ook omtrent den eigenlijken aard van des heeren Lighteuvelt's zending, niet geheel overbodig kan geacht worden."

De nieuwe II. Zaturdag 2 Julij te Rome verkozen generaal der Jezuiten, Pater Petrus Joannes Beckx, laatst Provinciaal van het gezelschap van Jezus in Oostenrijk, is geboren te Sichem bij Leuven in Belgie. Hij hield zijn novitiaat in het jaar 1819 te Hildesheim, bleef aldaar tot 1826, waar hij bij de hertogelijke familie van Anholt-Köthen en de aldaar nieuw opgerigte Katholieke gemeente optrad als de eerste Pastoor.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 5 Julij. De *Constitutionnel* bevat heden een artikel over de Oostersche quæstie, uit de oorlogzuchtige pen van Granier de Cassagnac. De schrijver verdedigt daarin de stelling, dat een intogt der Russen in Jassy eene formele schending zoude zijn van de traktaten en eene onmiskenbare daad van vijandschap, die den Sultan het regt geeft om geweld met geweld te keeren en een beroep op zijne bondgenooten te doen, ten einde hem bij te staan in de verdediging van zijn onregtmatig geschonden grondgebied. Of de Sultan van dit regt tot zelfverdediging gebruik zal maken, durft de schrijver niet beslissen. Hij is slechts van oordeel dat men binnen drie dagen bepaaldelijk zal weten, of er vrede dan oorlog zal zijn. Den vrede wenschende, verklaart hij in geenen deele voor den oorlog terug te deinzen.

MADRID, 30 Junij. Het berigt, betreffende de benoeming van den heer Llorente tot gezant te Konstantinopel, word bevestigd.

— Bij kon. besluit zal het stoffelijk overschot van den markies de Valdegamas (Donoso Cortes) op kosten van den staat herwaarts worden overgebragt.

DUITSCHLAND.

KEULEN, 6 Julij. Volgens het *Deutsche Volksblatt* bevindt Mazzini zich in Zwitserland.

— Men schrijft uit Frankfort, 4 Julij. Bij Manheim neemt de waterstand, zoowel van den Rijn als van den Neckar, bestendig toe, en wel 1 duim per uur.

— In plaats van naar zijnen post te Bern terug te keeren, zoo als algemeen werd verwacht, heeft de Oostenrijksche gezant aldaar zich naar eene Duitsche badplaats begeven. Het schijnt, dat de Oostenrijksche regering niet voornemens is de versperring der Lombardijsche grenzen op te heffen, dan nadat Zwitserland aan al zijne eischen zal hebben voldaan. Velen willen hierin een goed voorteeken zien nopens het behoud van den vrede in het Oosten; zij beweeren, dat naar mate het uitzigt aldaar zich verbetert, men te Weenen minder toegevendheid in het Westen aan den dag legt.

WEENEN, 2 Julij. De minister van Financien heeft bij Z. M. een verslag ingediend nopens de ontvangsten in dit jaar. Derzelver bedrag is er hooger de raming; vooral in Hongarije zijn de opbrengsten merkelijk hooger geworden. Men schat de ontvangsten van het gansche jaar op 260 millioen.

— Men schrijft uit Bucharest, 2 Julij. Het Russische okkupatiekorps van Wallachije, onder bevel van generaal Dannenberg, is bij Ova de Pruth gepasseerd. Gener. Gortschakoff wordt alhier verwacht. Morgen zal het korps, dat bestemd is om Moldavie te bezetten, mede bij Skouleni de Pruth passeren. Nieuwe onderhandelingen zullen door generaal Ozaroff geopend worden. Aan de hospodars van Moldavie en Wallachije is van wege Rusland de verzekering gegeven, dat in het bestuur des lands geenerlei verandering zal worden gebragt.

STADSNIEUWS.

In de 220ste Staats-Loterij zijn in de 5e Klasse bij de 12e Trekking prijzen van *f* 1000 of daarboven te beurt gevallen aan N°. 10950 *f* 100,000.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 7 Julij.

BEVALLEN (3 Julij): A. M. E. Freymuth, wed. P. Bargheorn, Z.

OVERLEDEN (1 Julij): A. E. Hausemann, 4 j.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

Fondsen	6 Julij 4½ u.	gebl.	7 Julij 4 u.			gebl.
Nederl., Werkel. Sch. à	2½ pCt.	63 3/16	63⅛	a	63 3/16	
Dito Dito	3	76¼	76 3/16			
Dito Dito	4	94 1/16	94		94⅛	94⅛
O. I. Leening 1844	4					
Amortis. Syndic.	3½	93¾	93¾		94	
Handel-Maatschappij	4½	129				
Aand. Rijn-Spoorweg.		103	103			
Aand. Holl. S. M.						
Obligatien						
Belgie, Obligatien 1844						
Cert. bij de Belg. Bank.	2½					
Dito bij Rotsch. en Volksv		52⅜	52 7/16		52½	
Frankrijk, Obligatien	3					
Spanje, Nieuwe	1	22 9/16	22⅝		22 11/16	22⅝
Dito	3	47⅛	47⅛			
Dito Binnenl. à 6/m.		42 7/16	42⅜		42 11/16	
Coup. Bewijzen		5⅛	5 3/16		6	
Amortisable Schuld						
Portugal te Londen	5	39 1/16	39 1/16		39⅛	
Dito Dito	4	36⅜	36 7/16		36½	
Rusl. bij Hope 1798 en 1816	5	109	109			
Dito Dito 1828 en 1829		108	108			
Cert. bij d°. 1831 en 1833		98				
Dito	4½	100⅛				
Dito bij *Hope*	4	93¼	93⅛			
Dito bij *Stieglitz en C°.*		92½	92⅛			
Dito bij id. 5de Serie	4					
Cert. te Hamburg	5					
Inschrijving in Assignat.	6					
Cert. van dito		75⅜				
Polen, Certifikaten	4	86	85¾			
Dito Aand. à fl. 500			160¾			
Dito met Lot, » 300						
Amerika, Bank-Actiën		4 11/16				
Pruissen, Aand met Lot. R. 50 ƒ						
Oostenrijk, Metalliek	5 pCt.	81½	81⅝		81⅜	
Dito 1847	2½	42⅛	41 15/16		42 1/16	
Dito 1851	2½	41 5/16	41¼		41 1/16	
Dito 1849	5	94	94		94⅛	
Ween. Bank bij *Goll en C°.*						
Dito	4	70¾				
Letter B	5	94	94		94⅛	
Aand. met Loting fl. 500	ƒ					
Nieuwe dito	ƒ 250					
Napels, Cert. *Lam. en Bouwer*	5 pCt					
Brazilie te Londen 1824	5	98⅜	98⅜			
Dito Leening 1843	5					
Dito £ 200						
Peru [illegible]	5½	81½				
Mexico Nieuwe	3	26⅛	26 13/16		26⅛	
Venezuela à £ 100	3½					
Grenada à £ 100	2	21¾				
Dito Uitgestelde		9 9/16	9½			
Ecuador à £ 100		4⅛				

Mexiko onbepaalde 26 11/16, ¾; Grieken 5 Ct. 7⅞, 8⅛.

Binnenl. fondsen sluiten onveranderd vast. Van vreemde effekten valt mede weinig te melden; Spaansche waren meer gezocht, en de overige bij geringen omzet onveranderd.

Koers van het Geld: Beleening 2½ pCt, Prolongatie 2½ pCt. Diskonto 2 pCt.

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	ƒ 56 7/16	Livorno	2/m.	ƒ 39½
„	zigt	„ 56 13/16	Napels	„	„ 81⅝
Bordeaux	2/m.	„ 56	Petersburg	„	„ 1,86
„	½/m.	„ 56¼	Weenen	6/w.	„ 31⅞
Madrid	3/m.	„ 245	Augsburg	„	„ 35⅜
Cadix	„	„ 245	Frankfort	„	„ 99
Sevilla	„	„ 242	Hamburg	2/m.	„ 35¼
Bilbao	„	„ 243	„	zigt	„ 35 9/16
Lissabon	„	„ 41½	Londen	2/m	„ 11,75
Porto	„	„ 41½	„	zigt	„ 11,82½
Genua	2/m.	„ 46⅝	Rotterdam	„	½

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 6 Julij. Belg. leen. 2½ pc. 55½; 1840/1842 4½ pc. 97½; 1848, —; Spanje 1—3 pc. 22 5/16; Binnenl. 3 pc. 42⅝; Romeinen 5 pc. 95; Oostenrijk Metalliek 5 pc. 84¼.

PARIJS, 6 Julij. Fransche 3 pc. 77,60; id. 4½ pc. 101,75; Bank-Aktien 2700,—; Belg. 1840/42, 5 pc. —; 4½ pc. —; 2½ [illegible] Napels 5 pc. —,—; Spanje 1—3 pc. 22; Buitenl. [illegible] Binnenl. 3 pc. 41½; Holl. 2½ pc. —; Piemont 5 pc. 98,50; Portugal 4 pc. —; Romeinen 5 pc. 99½; Rusland 4½ pc. 98½; Metall. 5 pc. 86¼.

LONDEN, 6 Julij. Cons. kont. 98¼ a —; op tijd 98¾ a —; Braz. 100 a 101; 1829/39 — a —; 1852 99 a 100; Den. 3 pc. 84 a 86; 5 pc. 105 a 106; Ecuad. 5¼ a —; Gren. 22 a 22½; Uitgest. 9½ a 9¾; Mexiko Nieuwe 26⅞ a —; Peru 4½ pc. N. 84 a 86; Uitgest. 58½ a 59½; Rusl. 1822 5 pc. 117 a 118; (N.) 4½ pc. 100 a 100½; Portugal 5 pc. — a —; 4 pc. 39 a 39½; 3 pc. — a —; Spanje 1 pc. 22 a —; 3 pc. 45¾ a 46¼; Coup. cert. 5¾ a 6; Passive 5⅛ a 5⅜; Holl. 2½ pc. 63½ a —; id. 4 pc. 95½ a —; Venez. 38½ a 39½; Uitg. 16 a 17; Wissel op Amsterdam ƒ —.—; Grieken 1824 9 a —; 1825 8¼.

WEENEN, 6 Julij. Met. 4½ pc. —; 5 pc. 93½; Bank-Actien 1385; Wissel op Londen 10.52; Zilver 10[illegible]

HAMBURG, 5 Julij. Rusl. Cert. 5 pc. 102¼; Oost. Met. 5 pc. 92½; Spanje 1—3 pc. 20½; Binnenl. 3 pc. 39[illegible]

FRANKFORT, 5 Julij. Met. 5 pc. 84⅜; A 5 pc. 84⅜; 2½ pc. 43½; Bank-Actien 1596; Darmst. Loten fl. 50 99¾; id. fl. 25 31¼; Badensche Loten fl. 50, 70½; id. fl. 35, 39½; Nassausche fl. 25, 28 13/16; Holl. 2½ pc. 62⅞; id. 4 pc. 95; Sardinische 41; Wissel op Weenen —.

HANDELSBERIGTEN.

GRAANMARKT.

GRONINGEN, 5 Julij. Tarwe. 123 ℔ jar. roode ƒ8,25; 123, 127 ℔ Ommel. dito ƒ8,25, 90; 123, 127 ℔ Oldamm. ƒ8,00, 65; 122 ℔ Ommel. Witte ƒ8,00, 25. — Rogge. 116, 120 ℔ Inlandsche ƒ6,60, 95; 120 ℔ Odessa ƒ6,75. — Boekweit. 113, 116 ℔ Grijze Zand ƒ6,40, 70; 116 ℔ Veen ƒ6,50; 113 ℔ Grove Fransche ƒ5,90 — Gerst. 99, 103 ℔ Winter ƒ5,25, 60; 103 ℔ Zomer ƒ5,30; 107 ℔ Knobbe ƒ5,30. — Haver. 85, 89 ℔ Dikke Brouw ƒ3,70, 85; 78, 82 ℔ dito dito ƒ3,50, 60; 65, 72 ℔ Witte Voer ƒ2,90, ƒ3,15; 68, 75 ℔ Zwarte Voer ƒ3,00, 25. — Paardeboonen ƒ6,60 tot 90. — Gort. Grove ƒ8,40 a 80; Puik ƒ8,90 a ƒ9,40, en Parel per 100 Ned. ℔ ƒ11,60 a ƒ15. — Koolzaad ƒ12,25 a 50 — Raapolie ƒ35,50.

Bevracht met 20 Last Tarwe op Rotterdam tot ƒ130; Antwerpen ƒ170; Brussel en Leuven ƒ190; en Gent ƒ205. — Met Haver naar Londen tot 17/, en 10%.

SCHIEDAM, 6 Julij. Rogge. Verkocht: 148/2 ℔ Libau ƒ231 kont.; 146/2 ℔ jar. Manheim. ƒ208 kont., ƒ210 6/w. — Moutwijn ƒ18,—; Jenever ƒ21,50; Amst. Proef ƒ22,75, per Ned. vat zonder fust, zonder de belasting.

ANTWERPEN, 6 Julij. *Granen.* De vraag was heden minder.

Rijst. Gepelde Arracan tamelijk gevraagd, doch niet veel voorhanden.

Tabak. Er zijn gedaan 44 b. Cuba.

LONDEN, 5 Julij. *Ruwe Suiker. Vreemde.* De vraag souteneert zich tot vorige prijzen. *Geraffineerd.* Gestampte lusteloos en flaauw.

Koffij. Native gaat niets om, doch prijzen ferm; van 500 bt in veiling is slechts een gedeelte genomen tot 47 s. 6 d. n. a. Vreemde meer genomen voor uitvoer. Voorts zijn gedaan 3 zeilende ladingen Brazil voor de Oostzee tot 45, 44 en 44 s. 6 d.

Rijst. Meer gevraagd en men besteedt hooger prijs. In veiling is van 4140 z. Madras omtrent de helft verkocht tot 3 d. hooger.

Talk. Levendig, en heeft men grif 53 s. 6 d. betaald; terwijl de markt wel met 54 s. zal sluiten. Op levering is de vraag minder.

LIVERPOOL, 5 Julij. *Katoen.* Zeer ferm. Verkoop 8000 b.

SCHEEPSTIJDINGEN.

SHEERNESS 2 Julij. Het schip Jan Hendrik, kapt. de Jong van Banjoewangie naar Amsterdam, alhier met schade binnengeloopen, heeft de lading zwaar beschadigd gelost; heeft veel geleden en zal den 4den dezer, in het drooge dok halen, om te repareeren.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 6 Julij. P. M. Westermarck, Westerwick, Akyab

GEPRAAIDE SCHEPEN.

Den 4 Mei, op 5° N. Br., 19° W. L. Alida Willemina, kapt. Doornbos, v. Amst. n. Batavia.

CARGA-LIJSTEN.

AMSTERDAM.

BANJOEWANGIE, Beatrix, Verschoor: 3000 b. Koffij, 1381 kann. Suiker, 491 sch. Tin, 1437 b. Bindrottingen, N. H. M.

BAHIA, Rosine, Snellman: 280 k, 660 z. Suiker, Order.

ROTTERDAM.

BATAVIA, Vier Gebroeders, Vonck: 1 p., 2000 Sigaren, 2316 b. Koffij, 35 v. Indigo, 1015 kranj. Suiker, 1634 Koehuiden, Bos, van Maanen en Comp.; 3634 b. Koffij, A. van Hoboken en Zonen; 25 b. Koffij, H. van der As; 12 z. Koffij, 3 k. Confituren; H. Brinkman en Comp.; 2 k. Makassar Olie, N. H. Bosz; 191 sch. Tin, N. H. M.; 493 kranj. Suiker, 1380 b. Bindrottingen, Order.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 7 Julij in lading naar:

Keulen	P. Grenshauser, Erbherzog Johan.
„	J. Kreitenberg, Coln N°. 14.
Heilbron	G. Heus, Janus.
Duisburg	J. Otten, Johanna.
Ludwighaven	J. M. Brilmeijer, Aeolus.
Dusseldorp & Neus	J. Huibes, Niederrein N°. 7.

AMSTERDAM, 7 Julij vertrokken:

Keulen	H. Holst, Colln N°. 2.
Fankf., Coblentz en Manheim	A. Urmetser, Frankf. N°. 6.
Duisburg	C. Scholten, Hoffnung.
Heilbron	G. T. Munsig, Willem I.
Mainz	J. Leijdekker, Mainz N°. 2.

Rijnhoogte: Arnhem 6 Julij 3 el 7 duim. Keulen 5 „ 16 vt. 8 „

ADVERTENTIEN.

Te Amsterdam bij C. L. van Langenhuysen, Drukker en Uitgever